

Opponencia – KTSZkm Diplomaterv 2024.

Szél utcai egykori óvoda épület átalakítása – Libertiny Anna és Váradi Balázs

Meglátni egy közel 150 éves épületben a szépséget, kifürkészni annak értékeit, rálelni a mai kor kívánalmai szerinti hasznosításra már önmagában dicsérendő. Jelen diplomamunka azonban ezeken a pontokon is túlmutat, mivel a tervezési folyamatot egy még tágabb összefüggés rendszerbe helyezi át. Ezen tervezési kontextus fontosabb pillérei az épített mellett a közvetlen és tágabb természeti környezet figyelembe vétele, a mostani és a várható éghajlati változásokra való felkészülés, a Megbízóval – a Szegedi Waldorf Társas Kör Egyesülettel – való szoros és kooperatív kapcsolat, a visszafogott „éppen elég” építészeti átalakítás, mértékletes, de mégis tudatos korszerűsítés.

A kellően részletes és érdekes tanulmányt Anna és Balázs egy átfogó történeti kutatással kezdi, melyben egy izgalmas életút bontakozik ki, miként is jutott el az épület funkciója a kocsmától az óvodáig. Ez nagyszerű bizonyíték az evolúcióra! A korábbi, eredeti tervlapok, kiegészülve a helyszíni feltárásokkal fontos alapként szolgáltak a tervezésre, a hallgatók jobban meg tudták ismerni a hely szellemét, a tartó- és épületszerkezeti és egyéb megoldásokat ökológikussá tudták hangolni.

Nagyon jó látni egy olyan munkát, amely a kerttel mint értékkel számol és azt tudatosan beemeli a koncepcióba. Ebből is kitűnik, hogy a tervezési munka nem áll meg az épület határoló szerkezeteinél, hanem kibővül a természeti környezetre is. Az alapos, éghajlati sérülékenységi és kitérési kutatás a környezeti hatások elleni védekezési lehetőségről szól, amely szintén a program része.

Az előzetes kutatások után és azok szellemiségében felrajzolt megoldások már szinte magától értetődőek. Az alaprajzi átrendezés racionális, a tervezési programnak megfelelő, a többféle padlószint összehangolása is sikeres. Az épület tulajdonképpen minden szegletében hasznosított és mindezt a meglévő tartószerkezetekkel sikerült megoldani. Ötletes az utcai szárny fedélszerkezetének átalakítása, örömteli a szárazkapu helyreállítása és a gyermekek alkotásaival mintegy galériává emelése, amely ünnepi megérkezést teremt.

Környezettudatosság terén építészeti szempontból kiemelném a meglévő szerkezetek minél nagyobb arányú hasznosítását és a hagyományos épületfizikai modell megőrzését, a bontott anyagok újra felhasználási lehetőségének megteremtését, természetes fény és szellőzési lehetőség biztosítását szinte mindenhol, a zártsorú beépítés ellenére. A telken belüli erőforrások tekintetében az esővíz felhasználási lehetőségre jól rátapintottak. A funkcióból adódóan a feltehetően nagy vízigényű WC öblítésre való ivóvíz felhasználás mérséklésére releváns válasz

az esővíz hasznosítása. Komoly technológiai leírást is mellékeltek a hallgatók ezen rendszer kialakíthatóságára és üzemeltethetőségére. A gépészeti rendszereknél támogatandó a felületi hőleadás kialakítása – hogy később szélesebb körben lehessen a hőtermelők közül választani. A talajvíz energetikai hasznosítási lehetősége is ígéretes, ennek továbbdolgozása javasolt, nem gépésztervezőként kicsit rizikósnak érzem az alacsony előremenő hűtési hőmérsékletet a kondenzáció veszélye miatt. A tanítási időszakban azonban a műszaki leírásban megadott módon a passzív hűtés kivitelezhető lehet a tekintélyes hőtároló tömeggel és automatizált éjszakai szellőzéssel, kiegészülve a hatékony külső árnyékolással.

A szerkezetek korszerűsítésénél szimpatikus a mértékletesség, a nem túl nagy hőszigetelő vastagságok alkalmazása – ezen tervezői döntéseket számításokkal is igazolják a szimulációs vizsgálatok. Néhány kibontásra érdemes részlet lehet például a homlokzati vakolatnál a hagyományosabb vakolati felépítés vékonyvakolat helyett, valamint egy példaértékű átalakításnál a régi függesztett álmennyezet megőrzése tényleg szükséges-e, vagy esetleg a földszinti padlórétegrendnél, különösen az alápincézett részekben egy új rétegrend felépítése előremutatóbb-e, szem előtt tartva, hogy az átalakítás után hosszú ideig nem lesz lehetőség ilyen irányú beavatkozásra.

Javaslatként még felmerült bennem, hogy érdemes lenne foglalkozni a végső belső felületképzésekkel (kicsit részletesebben), a beépített bútorokkal és mobíliákkal, textíliákkal esetleg beltéri növényzettel – tehát olyan elemekkel, amelyek hatással vannak/lehetnek a beltéri levegőminőségre, egészségre, természetesen nem csak a gyermekek, de az itt dolgozók miatt is.

Végezetül nagyon jó látni egy túlgépesített éraban szabadkézzel színezett rajzokat! Jó szívvel ajánlom ezt az átfogó és kedves diplomamunkát a Bizottság figyelmébe.

Törökbálint, 2024.06.19.

Antal Péter

építészmérnök

környezettudatos építési szakmérnök